

Wosinsky

Wosinsky Mór Tolnán született 1854. március 28-án, meghalt Szekszárdon 1907. február 22-én. Wosinsky Mór szülőháza Tolnán, a Kossuth Lajos utcában ma is áll, falán emléktábla őrzi a tudós pap nevét.

Az 1854-ben született Wosinsky lengyel nemesi családból származott. Pécsen szentelték pappá, több Tolna megyei településen is tevékenykedett lelkesként. Wosinsky kezdeményezésére, és felajánlása alapján jöhetett létre a XIX. század végén Szekszárdon Tolna vármegye múzeuma, amelynek igazgatójává is kinevezték. Wosinsky jelentős régészeti kutatásokat is folytatott, legjelentősebb feltárását Lengyel határában, a „török sáncon” végezte.

A teológiát Pécsen végezte. 1872-ben szentelték pappá, majd Gödrén és Aparon volt káplán. 1881-től Lengyelen plébános, ahol egyházi irodalmi tevékenysége mellett régészeti kutatásokat is végzett: Apponyi Sándor gróf támogatásával nagyszabású ásatásokhoz fogott. A lengyeli őskori telep feltárása után egész Tolna vm.-t átkutatta. 1890-ben bonyhádi esperes, majd Szekszárdon plébános.

1889-től tagja az MTA régészeti bizottságának. 1895-ben részt vett gróf Zichy Jenő kaukázusi expedíciójában. 1899 óta az ő nevét viseli a megyei múzeum Szekszárdon, Tolnán általános iskolát és utcát neveztek el Wosinsky Mórról

1896-ban az általa feltárt leletekből megalapította a Tolna vm.: i régészeti múz.-ot, 1900-ban került sor a múz. épületének alapkövetételére. Ő volt a múz, első ig.-ja. -

1901-ben c. apát lett.

1902-ben megválasztották a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává. 1907-ben hunyt el, a tolnai temetőben nyugszik.

- F. m. Karcolatok dán és svédországi utamról (Szekszárd, 1888);
- Keleti utam emlékei (Szekszárd, 1888);
- Tolna vármegye története az őskortól a honfoglalásig (Bp., 1896);
- Az őskor észbetétes díszítésű agyagművészete (Bp., 1904). - Irod. W. M. (Vasárnapi Újság, 1902. 36. sz.);
- Ortvy Tivadar: Emlékbeszéd W. M. fölött (MTA Emlékbeszédék XIII., Bp., 1908);
- Haugh Béla: W. M. életrajza (Szekszárd, é. n.);
- Alföldi András: Emlékezés W. M: ról (Bpesti Szle, 1928. 248. sz.);
- W. M. és a szekszárdi múzeum (Szekszárd, 1966).